

Opracowania sygnałne

ŚRODKI TRWAŁE W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM STAN NA KONIEC 2010 R.

Urząd Statystyczny w Katowicach, ul. Owocowa 3, 40 – 158 Katowice

www.stat.gov.pl/katow

e-mail:
SekretariatUsKce@stat.gov.pl

tel.: 32 779 12 00
fax: 32 779 13 00, 258 51 55

Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223) z późniejszymi zmianami.

Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć, w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:

- przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- od 2005 r. również wycenę według wartości godziwej w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

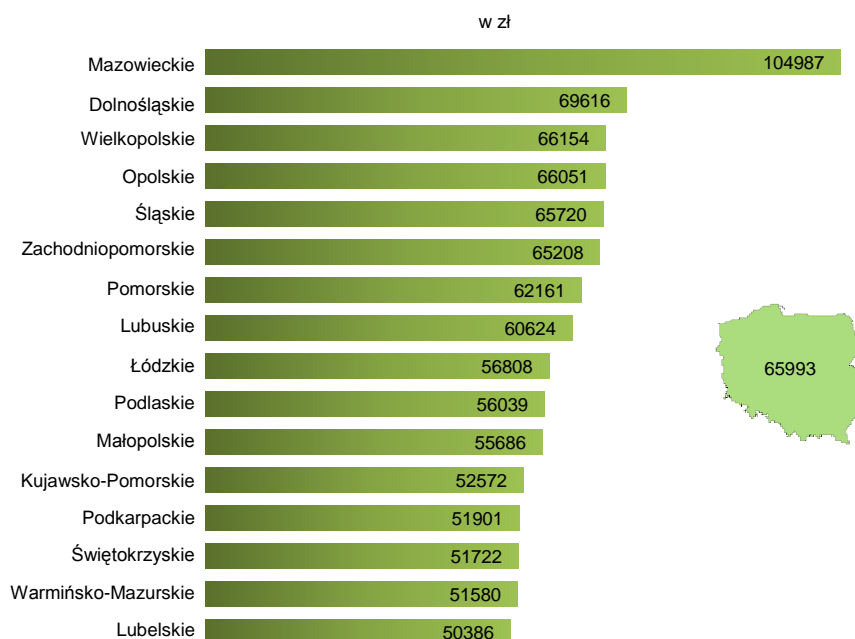
- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

ŚRODKI TRWAŁE W GOSPODARCE NARODOWEJ

Według stanu w dniu 31 XII 2010 r. wartość brutto środków trwałych (w bieżących cenach ewidencyjnych) w województwie śląskim wyniosła 304668,1 mln zł i stanowiła 12,1% wartości środków trwałych w kraju. W odniesieniu do danych sprzed roku ich wartość wzrosła o 5,5%. W końcu 2010 r. województwo śląskie zajmowało drugie miejsce w kraju (po województwie mazowieckim) pod względem wartości brutto środków trwałych. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość brutto środków trwałych wyniosła 65720 zł, co stanowiło 99,6% wskaźnika krajowego.

Wartość brutto środków trwałych^a w gospodarce narodowej na 1 mieszkańca według województw w 2010 r.

Stan w dniu 31 XII

a Według siedziby jednostki lokalnej.

Z ogólnej wartości majątku trwałego w końcu 2010 r. w województwie śląskim na sektor publiczny przypadało 126266,1 mln zł, tj. 41,4%, a na sektor prywatny 178402,0 mln zł, tj. 58,6%. W ujęciu rocznym wartość brutto środków trwałych wzrosła zarówno w sektorze publicznym, jak i w sektorze prywatnym odpowiednio o: 5,4% i 5,5%.

Biorąc pod uwagę sekcje, znacznym udziałem w wartości brutto środków trwałych w końcu 2010 r. charakteryzowały się:

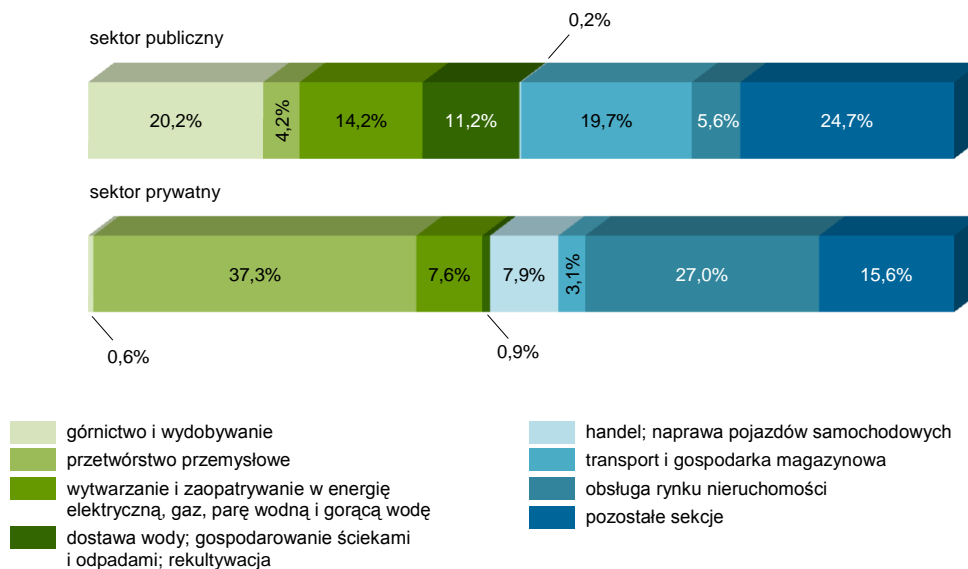
- przetwórstwo przemysłowe – 23,6% (przed rokiem 23,6%),
- obsługa rynku nieruchomości – 18,1% (przed rokiem 18,3%),
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 10,3% (przed rokiem 10,3%),
- transport i gospodarka magazynowa – 10,0% (przed rokiem 10,1%).

W odniesieniu do danych ubiegłorocznych wzrost wartości brutto środków trwałych odnotowano w większości sekcji gospodarki narodowej w tym m.in. w: informacji i komunikacji (o 29,4%), kulturze, rozrywce i rekreacji (o 18,0%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 15,3%), zakwaterowaniu i gastronomii oraz w pozostałej działalności usługowej (po 13,3%). Spadek wartości brutto środków trwałych wystąpił w sekcjach: działalność finansowa i ubezpieczeniowa (o 10,6%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 7,1%), budownictwo (o 3,7%).

Struktura wartości brutto środków trwałych w sektorach własności jest zróżnicowana. W końcu 2010 r. w sektorze publicznym przeważały: górnictwo i wydobywanie, transport i gospodarka magazynowa oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. W sektorze prywatnym natomiast dominowały przetwórstwo przemysłowe oraz obsługa rynku nieruchomości.

Struktura wartości brutto środków trwałych w gospodarce narodowej w sektorach własności według sekcji w 2010 r.

Stan w dniu 31 XII

ŚRODKI TRWAŁE W PRZEDSIĘBIORSTWACH

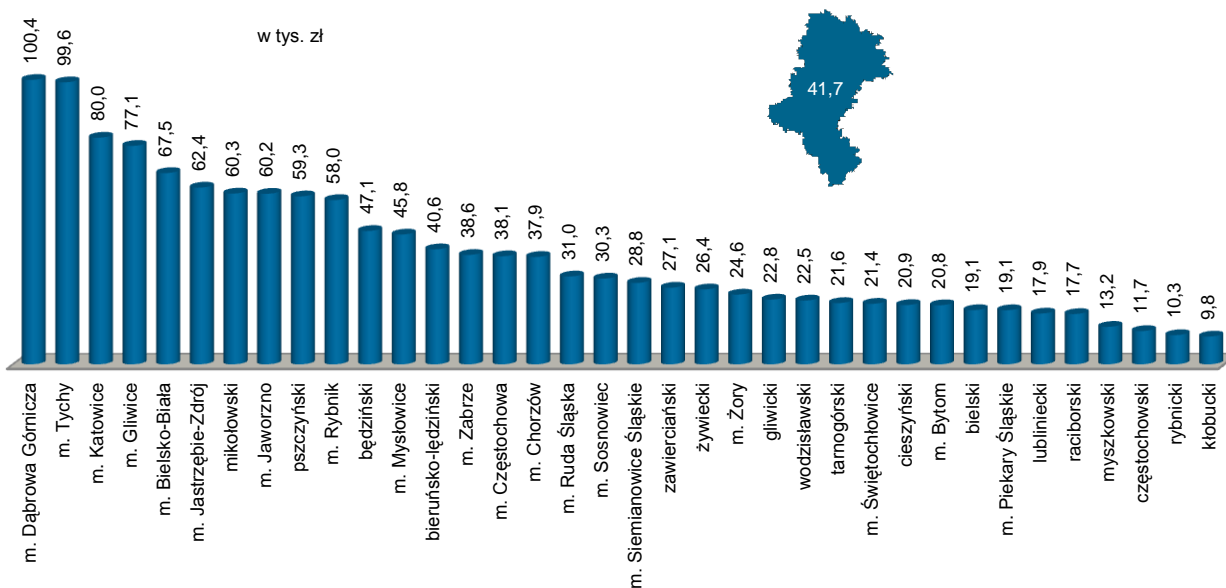
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (o liczbie pracujących 10 i więcej osób) **według siedziby jednostki lokalnej** w końcu 2010 r. ukształtowała się na poziomie 193316,6 mln zł, tj. wyższym (w bieżących cenach ewidencyjnych) o prawie 4% niż przed rokiem. Na sektor prywatny przypadało 62,3% majątku trwałego (rok temu 62,1%). Największy udział w wartości środków trwałych miał przemysł – 71,7% (w końcu 2009 r. 69,6%), z tego na przetwórstwo przemysłowe przypadało 35,9%, na wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 15,8%, na górnictwo i wydobywanie – 13,7%, a na dostawę wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywację – 6,3%. Znaczna część wartości majątku trwałego przypadała również na jednostki zajmujące się obsługą rynku nieruchomości – 7,3%.

Biorąc pod uwagę podział terytorialny województwa śląskiego największy udział w wartości brutto środków trwałych miały: Katowice (12,7%), Gliwice (7,8%), Tychy (6,7%), Dąbrowa Górnicza (6,6%), Bielsko-Biała (6,1%), natomiast najniższy odnotowano w powiatach: rybnickim i kłobuckim (po 0,4%) oraz myszkowskim (0,5%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość brutto środków trwałych na koniec 2010 r. wyniosła 41,7 tys. zł (przed rokiem 40,1 tys. zł). Największą wartość środków trwałych przypadającą na 1 mieszkańca odnotowano w: Dąbrowie Górniczej (100,4 tys. zł), Tychach (99,6 tys. zł), natomiast najniższą w powiatach kłobuckim (9,8 tys. zł) i rybnickim (10,3 tys. zł).

Wartość brutto środków trwałych^a w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca według powiatów w 2010 r.

Stan w dniu 31 XII

a Według siedziby jednostki lokalnej.

Wartość brutto środków trwałych według siedziby przedsiębiorstwa w końcu 2010 r. wyniosła 188993,6 mln zł i wzrosła w ujęciu rocznym o 4,8%, w tym:

- wartość budynków i budowli osiągnęła poziom 89610,3 mln zł, tj. wyższy o 3,9%,
- wartość maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi – 90596,5 mln zł; wzrost o 5,7%,
- wartość środków transportu – 8725,9 mln zł; wzrost o 4,7%.

Struktura wartości brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach w 2010 r.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Budynki i budowle	Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia	Środki transportu	Pozostałe
	w odsetkach				
według grup środków trwałych					
Ogółem	100,0	47,4	47,9	4,6	0,1
Sektor publiczny	100,0	55,2	42,2	2,6	—
Sektor prywatny	100,0	42,6	51,5	5,9	—
według sektorów własności					
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Sektor publiczny	38,3	44,6	33,7	21,3	43,7
Sektor prywatny	61,7	55,4	66,3	78,7	56,3

W sekcjach o największym udziale w wartości brutto środków trwałych, w strukturze według grup dominowały budynki i budowle oraz maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia. W końcu 2010 r. w górnictwie i wydobywaniu budynki i budowle stanowiły 53,1%, a maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 45,3% środków trwałych, w przetwórstwie przemysłowym odpowiednio: 32,2% i 65,5%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 43,9% i 55,5%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – 80,5% i 14,9%. W sekcji obsługa rynku nieruchomości budynki i budowle stanowiły 96,5%, natomiast maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 3,1%.

Na koniec 2010 r. środki trwałe w przedsiębiorstwach były umorzone w 49,6% (przed rokiem w 48,3%), w tym:

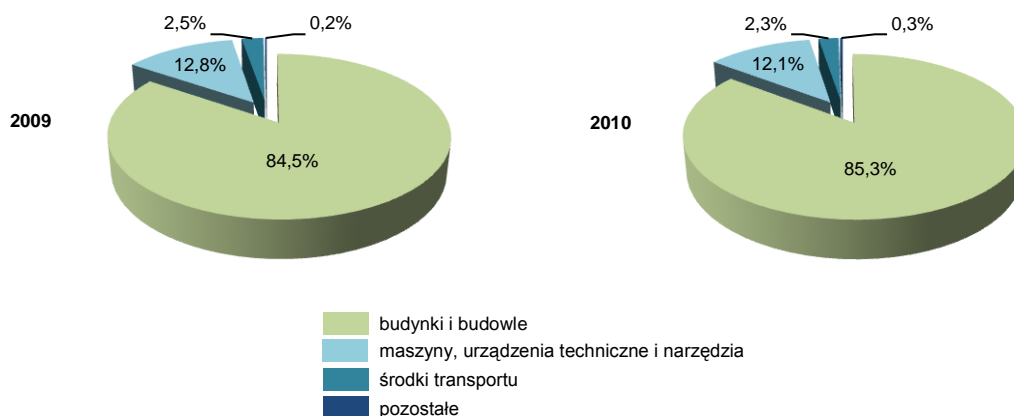
- budynki i budowle w 37,1% (rok temu w 36,2%),
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia w 61,0% (rok temu w 59,6%),
- środki transportu w 59,5% (rok temu w 58,5%).

Spośród sekcji o największym udziale w wartości brutto środków trwałych najwyższy stopień ich zużycia odnotowano w górnictwie i wydobywaniu – 57,9% (w końcu 2009 r. 55,2%), natomiast najniższy w obsłudze rynku nieruchomości – 36,9% (przed rokiem 35,4%).

ŚRODKI TRWAŁE W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH

Wartość brutto środków trwałych w jednostkach budżetowych (w bieżących cenach ewidencyjnych) w końcu 2010 r. ukształtowała się na poziomie 41593,9 mln zł, tj. wyższym o 12,1% niż w końcu 2009 r. Prawie 86% wartości środków trwałych przypadało na jednostki samorządu terytorialnego, a ponad 14% to własność państwowa. Biorąc pod uwagę grupy środków trwałych wzrost wartości brutto środków trwałych odnotowano m.in. w budynkach i budowlach (o 13,2%), maszynach, urządzeniach technicznych i narzędziach (o 5,8%) oraz w środkach transportu (o 4,0%).

Struktura wartości brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach państwowych według grup środków trwałych

Największy udział w wartości brutto środków trwałych zanotowano w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa 27,8% (rok temu 24,0%), administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne 24,3% (przed rokiem 24,8%), edukacja 19,3% (w 2009 r. 20,2%), obsługa rynku nieruchomości 11,4% (przed rokiem 12,8%).

W końcu 2010 r. stopień zużycia środków trwałych w jednostkach budżetowych wyniósł 32,2% (przed rokiem 33,8%), w tym:

- budynki i budowle były umorzone w 27,9% (przed rokiem w 29,7%),
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – w 56,2% (rok temu w 55,0%),
- środki transportu – w 66,5% (rok temu w 63,9%).

Spośród sekcji o największym udziale w wartości brutto środków trwałych najwyższy stopień ich zużycia w końcu 2010 r. odnotowano w obsłudze rynku nieruchomości – 52,9% (w końcu 2009 r. 53,2%) oraz w edukacji – 41,2% (rok temu 41,5%), natomiast najniższy w transporcie i gospodarce magazynowej – 21,1% (przed rokiem 23,3%).

Tabl. 1. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a W GOSPODARCE NARODOWEJ WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I WYBRANYCH SEKCJI W 2010 R.**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
	w mln zł		
OGÓŁEM	304668,1	126266,1	178402,0
w tym:			
Górnictwo i wydobywanie	26537,9	25479,6	1058,3
Przetwórstwo przemysłowe	71782,8	5298,1	66484,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	31410,7	17889,2	13521,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	15759,2	14108,8	1650,4
Budownictwo	6386,2	1061,5	5324,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ...	14449,9	270,9	14179,0
Transport i gospodarka magazynowa	30484,6	24914,0	5570,5
Zakwaterowanie i gastronomia	2584,8	144,1	2440,7
Informacja i komunikacja	5378,8	294,6	5084,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3334,6	521,6	2813,0
Obsługa rynku nieruchomości	55243,2	7044,5	48198,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3277,8	1038,9	2238,9
Administrowanie i działalność wspierająca	2279,2	516,6	1762,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	10160,7	10122,5	38,2
Edukacja	8674,7	8151,8	522,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6689,9	5205,5	1484,4
Kultura, rozrywka i rekreacja	4010,2	3550,3	459,9

a Podziału według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności; bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

Tabl. 2. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a W PRZEDSIĘBIORSTWACH WEDŁUG GRUP ŚRODKÓW TRWAŁYCH I WYBRANYCH SEKCJI W 2010 R.**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym		
		budynki i budowle	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia	środki transportu
w tys. zł				
OGÓŁEM	188993573	89610255	90596450	8725926
w tym:				
Górnictwo i wydobywanie	28153651	14949882	12743031	459489
Przetwórstwo przemysłowe	73365276	23587646	48081450	1694069
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	30139701	13238532	16712739	188407
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	12470317	10040880	1858171	571210
Budownictwo	3419951	1004084	1652406	758317
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	8576012	4640600	2578662	1351445
Transport i gospodarka magazynowa	5303733	1759085	677934	2866714
Zakwaterowanie i gastronomia	1158764	921933	209717	27068
Informacja i komunikacja	687025	195202	419602	71605
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1779004	970770	774124	34099
Obsługa rynku nieruchomości	12749254	12300576	391709	52898
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2103374	853904	1022209	226327
Administrowanie i działalność wspierająca	983262	446590	372087	152277
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1861	128	540	1193
Edukacja	437744	314286	93650	29763
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5258257	2831656	2302512	120046
Kultura, rozrywka i rekreacja	1281111	882127	367415	28091

a W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących 10 i więcej osób; według siedziby jednostki lokalnej; bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

Tabl. 3. **STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a W PRZEDSIĘBIORSTWACH WEDŁUG GRUP ŚRODKÓW TRWAŁYCH I WYBRANYCH SEKCJI W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym		
		budynki i budowle	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia	środki transportu
	w %			
OGÓŁEM	49,6	37,1	61,0	59,5
w tym:				
Górnictwo i wydobywanie	57,9	48,8	68,3	67,8
Przetwórstwo przemysłowe	48,9	30,5	57,4	60,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	55,4	45,6	62,9	71,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	42,7	38,1	60,6	65,5
Budownictwo	50,8	27,7	61,1	59,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	41,3	26,8	58,9	58,1
Transport i gospodarka magazynowa	49,5	35,1	58,7	56,1
Zakwaterowanie i gastronomia	27,4	20,7	53,4	57,7
Informacja i komunikacja	53,3	30,8	63,1	57,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	57,2	38,8	80,9	42,4
Obsługa rynku nieruchomości	36,9	35,7	69,5	65,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	53,4	31,3	69,5	64,7
Administrowanie i działalność wspierająca	47,5	26,0	71,8	55,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	46,4	48,4	63,1	38,6
Edukacja	36,5	21,2	78,5	66,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	46,6	26,1	71,2	61,5
Kultura, rozrywka i rekreacja	39,9	28,6	65,4	67,8

a W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących 10 i więcej osób; według siedziby jednostki lokalnej; bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

Tabl. 4. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH WEDŁUG GRUP ŚRODKÓW TRWAŁYCH I WYBRANYCH SEKCJI W 2010 R.**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym		
		budynki i budowle	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia	środki transportu
w tys. zł				
OGÓŁEM	41593897	35499803	5039827	970496
własność państwowa	5840597	3576668	1772042	491665
własność jednostek samorządu terytorialnego	35753300	31923135	3267785	478831
w tym:				
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	72801	52616	20042	143
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	3376137	3139418	151063	45865
Budownictwo	43991	42079	1034	878
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	23783	23606	165	12
Transport i gospodarka magazynowa	11569152	11445428	19602	103372
Zakwaterowanie i gastronomia	34284	28555	5422	307
Informacja i komunikacja	13126	2052	11074	–
Obsługa rynku nieruchomości	4758386	4660496	72217	9359
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	136460	102973	27151	6336
Administrowanie i działalność wspierająca	227554	187066	21039	14623
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	10122529	6628737	2825644	664786
Edukacja	8009377	6462140	1457384	88069
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	780561	586747	171279	22330
Kultura, rozrywka i rekreacja	2330280	2063632	253202	12824

a Bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

Tabl. 5. **STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH WEDŁUG GRUP ŚRODKÓW TRWAŁYCH I WYBRANYCH SEKCJI W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym		
		budynki i budowle	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia	środki transportu
w %				
OGÓŁEM	32,2	27,9	56,2	66,5
własność państwowa	48,8	29,2	82,9	69,0
własność jednostek samorządu terytorialnego	29,5	27,8	41,7	63,8
w tym:				
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	49,8	41,4	71,8	32,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	29,2	27,6	60,5	66,1
Budownictwo	3,7	0,3	69,7	86,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	16,6	16,5	24,8	0,0
Transport i gospodarka magazynowa	21,1	20,6	68,4	68,6
Zakwaterowanie i gastronomia	31,6	23,6	70,4	85,3
Informacja i komunikacja	76,5	42,8	82,7	–
Obsługa rynku nieruchomości	52,9	52,7	79,5	72,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	36,8	24,4	72,2	86,2
Administrowanie i działalność wspierająca	23,4	16,5	51,8	67,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	31,3	23,8	41,5	62,6
Edukacja	41,2	31,6	81,4	88,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40,8	28,5	78,2	78,1
Kultura, rozrywka i rekreacja	20,2	16,7	46,6	64,0

a Bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

Opracowanie

Anna MOLENDĄ

Opracowanie graficzne

Piotr PORWISZ

Śląski Ośrodek Badań Regionalnych

Katowice, grudzień 2011 r.